

b. 766

Decisiun dals 15 da december 2017

Cumposiziun

Claudia Schoch Zeller (vicepresidenta),
Catherine Müller, Suzanne Pasquier Rossier, Edy Salmina,
Mascha Santschi Kallay, Reto Schlatter, Maja Sieber
(ulteriuras commembras e commembers)
Pierre Rieder, Ilaria Tassini Jung (secretariat)

Object

Radio Rumantsch
Emissiun «Profil» dals 20 da matg 2017

Recurs dals 17 da fanadur 2017

**Partidas / parts participadas
a la procedura**

C (recurrent)
ed ulteriuras personas participadas

Societad svizra da radio e televisiun SSR
(adversaria dal recurs)

Fatgs:

A. Il Radio Rumantsch emetta già dapli blers onns il «Profil», in'emissiun da discurs che stat sut il motto «In'ura – in giast». Durant in'ura vegn ina persuna interrogada davart sia vita, sias activitads e sias experientschas. Il giast da l'emissiun dals 20 da matg 2017 era Urs Cadruvi, l'antierur secretari general da la Lia Rumantscha. L'emissiun ha già quatter parts da discurs, ch'èn mintgamai vegnidas interruttas tras in toc musica. En la terza part ha la moderatura confruntà il giast cun parais da trais personas che han giuditgà criticamain Urs Cadruvi ed en spezial ses operar sco secretari general da la Lia Rumantscha (november 2007 fin matg 2017).

B. Cun l'inoltraziun dals 17 da fanadur 2017 ha C (recurrent) fatg recurs cunter l'emissiun menziunada tar l'Autorità independenta da recurs davart radio e televisiun (AIRR). El fa trais propostas: «1. Ig lei da constatar che la moderatura ed autura, G ha en l'emissiun 'Il Profil' buca teniu en la lescha federala davart radio e televisiun ed surpassau quella massivamein. 2. Era ha l'autura G violau grevamein las reglas da maniera ed respect visavi il hosp dil Profil, Urs Cadruvi. 3. Il fatg che la moderatura ha tscherniu in stil offensiv ei da principi buca da ludar ed aschia da criticar!» Il recurrent crititgescha en spezial che l'equiliber da l'emissiun haja mancà, perquai che mo trais adversaris e nagins aderents n'hajan pudì s'exprimer en l'emissiun. Sia activitad da 10 onns sco secretari general da la Lia rumantscha na saja vegnida undrada en nagina moda e maniera. Anzi, i saja vegnì fatg giu quint cun Urs Cadruvi. Malonest saja plinavant che chaussas privatas da Cadruvi sajan vegnidas tematisadas detagliadamain. Il recurrent crititgescha la finala las conclusiuns en il rapport dal Post da mediaziun, che n'haja insumma naginas cumpetenzas da prender decisiuns. Aggiuntà a l'inoltraziun dal recurrent era tranter auter il rapport dal Post da mediaziun dals 3 da fanadur 2017.

C. En il rom dal termin da meglieraziun ha il recurrent tramess a la AIRR las sutta-scripziuns e las indicaziuns necessarias da 33 personas che sustegnan ses recurs.

D. En applicaziun da l'art. 96 al. 2 da la Lescha federala davart radio e televisiun (LRTV; CS 784.40) è la Societad svizra da radio e televisiun SSR (adversaria dal recurs) vegnida envidada da prender posiziun. En sia resposta dals 26 d'october 2017 propona ella da refusar il recurs, uschenavant ch'i saja pussaivel d'entrar en quel. Betg d'entrar na saja sin la critica areguard il rapport dal Post da mediaziun. En regard material stoppia vegnir resguardà che la tscherna dal tema, dal concept d'emissiun e dals giasts sco er la concepziun concreta appartegnian a l'autonomia da program ch'è garantida als emetturs. Pervia dal fatg ch'il giast è ina persuna publica ed ha ina gronda rutina en la lavur publica, saja la redacziun sa decidida excepziunalmain per in stil d'intervista offensiv-direct. Il giast haja pudì prender posiziun davart l'entira critica exprimida envers sia persuna. En la terza part sajan ils trais critichers da Cadruvi vegnids annunziads en moda transparenta, uschia che las audituras ed ils auditurs hajan pudì sa furmar in'atgna opiniun. Sia situaziun persunala e sias chaussas privatas haja Cadruvi la finala tematisà sez e betg sin basa da dumondas directas da la moderatura.

E. Il recurrent ha desistì d'inoltrar ina replica a la posiziun da l'adversaria dal recurs.

F. Vincent Augustin, president da la AIRR, ha prendì recusaziun tenor l'art. 10 al. 1 da la Lescha federala davart la procedura administrativa (LFPA; CS 172.021).

G. Las partidas èn vegnidas orientadas che la tractativa da la chaussa da recurs vegnia ad esser publica tenor l'art. 97 al. 1 LRTV, nun che quai cuntrafetschia ad interess privats degns da vegnir protegids (art. 97 al. 1 LRTV).

Consideraziuns:

1. L'inoltraziun è vegnida sutta messa a temp ensemen cun il rapport dal Post da mediaziun (art. 95 al. 1 LRTV) ed è motivada sufficientamain (art. 95 al. 3 LRTV).
2. L'art. 94 LRTV circumscriba il dretg da far recurs. Autorisà da far recurs è tranter auter tgi ch'è stà participà a la procedura da reclamaziun davant il Post da mediaziun, ha almain 18 onns, ha il dretg da burgais svizzer u – sco persuna estra – ina permissiun da domicil u da dimora ed inoltescha in recurs suttascriut d'almain 20 ulteriuras personas, che fissan medemamain legitimadas da far recurs, sch'ellas fissan sa drizzadas sezzas al Post da mediaziun (art. 94 al. 2 e 3 LRTV; recurs popular). L'inoltraziun dal recurrent ademplescha questas premissas.
3. Betg entrar na po la AIRR sin la critica areguard las conclusiuns ch'èn cuntegnidas en il rapport dal post da mediaziun e che cuntrafetschian a la cumpetenza mancanta da prender decisiuns (art. 93 al. 2 LRTV). L'autorità da surveglianza dals Posts da mediaziun da la SSR n'è betg la AIRR, mabain l'Uffizi federal da comunicaziun (art. 91 al. 4 LRTV en cumbinaziun cun l'art. 86 al. 1 LRTV).
4. Las propostas dal recurrent sa drizzan cunter la moderatura da l'emissiun contestada. Adversaria dal recurs è dentant la SSR sco emettura responsabla. Sin las propostas ch'il recurrent ha formulà fitg avertamain, poi vegnir entrà mo, uschenavant ch'ellas correspundan a l'incumbensa legala. En la decisiun sto la AIRR constatar, sche l'emissiun da radio contestada violescha las disposiziuns davart il cuntegn da publicaziuns redacziunalas (art. 97 al. 2 lit. a LRTV). Tar sia examinaziun sto ella sa restrenscher ad ina stricta controlla giuridica (DTF 132 II 290 consid. 3.2 p. 294 [«Dipl. Ing. Paul Ochsner»]). Aspects dal stil, dal gust u da la qualità d'ina emissiun n'ha ella betg da giuditgar.
5. L'art. 17 al. 1 da la Constituziun federala (Cst.; CS 101) franchisescha la libertad da las medias resp. dal radio e da la televisiun. L'art. 93 al. 3 Cst. e l'art. 6 al. 2 LRTV garanteschian l'autonomia da program da l'emettur. Quella cumpiglia en spezial la libertad da tschermer il tema d'ina emissiun e la libertad d'elavurar il cuntegn. Las emissiuns ston dentant tegnair quint dals princips dal cuntegn fixads en ils art. 4 e 5 LRTV sco er en il dretg internaziunal respectiv. Il recurrent crititgescha d'ina vart che l'emissiun saja stada unilateral e dischequilibrada. Confurm al senn fa el valair ina violaziun dal cumond d'objectivitat da l'art. 4 al. 2 LRTV (guardar latiers consid. 6). Sias autras criticas, la mancanza da respect envers Cadruvi e la tematisaziun nuncunvegna da sia vita privata, concernan – uschenavant ch'ellas èn relevantas areguard il dretg da program – l'art. 4 al. 1 LRTV ed en spezial las disposiziuns davart il respect da la dignità umana e davart la moralà (guardar latiers consid. 7).
6. En connex cun il cumond d'objectivitat da l'art. 4 al. 2 LRTV, examinescha la AIRR, sch'i vegn intermedià a las audituras ed als auditurs – sin fundament dals fatgs e dals aspects preschentads en l'emissiun – in maletg uschè fidà sco pussaivel davart in fatg u davart in tema, uschia ch'ellas ed els pon sa furmar libramain in'atgna opiniun en chausa (DTF 137 I 340 consid. 3.1 p. 344s. [«FDP und die Pharmalobby»]; DTF 131 II 253 consid. 2.1ss. p. 256ss. [«Rentenmissbrauch»]). Parairis dispitaivels duain esser enconuschibels sco tals.

Sbagls en puncts secundars ed imperfecziuns redacziunalas, che n'èn betg buns d'influenzar essenzialmain l'impressiun generala da l'emissiun, n'èn betg relevants areguard il dretg da program. La garanzia da la libra furmaziun da l'opiniun dal public premetta l'observaziun da la precauziun sco obligaziun schurnalistica centrala (cf. Urs Saxer/Florian Brunner, Rundfunkrecht – Das Recht von Radio und Fernsehen, en: Biaggini et al. [ed.], Fachhandbuch Verwaltungsrecht, 2015, n. 7.104ss., p. 312ss.; Barrelet/Werly, al lieu inditgà, cifra marg. 895ss., p. 267ss.; Peter Studer/Rudolf Mayr von Baldegg, Medienrecht für die Praxis, 2011, 4. ediziun, p. 216ss.; Denis Masméjan, en: Denis Masméjan/Bertil Cottier/Nicolas Capt [ed.], Loi sur la radio-télévision, Commentaire, 2014, p. 96ss., cifra marg. 43ss. tar l'art. 4 LRTV; Rolf H. Weber, Rundfunkrecht, 2008, n. 20ss., p. 58ss.). La dimensiun da la precauziun necessaria dependa da las circumstanzas concretas, dal caracter dal med da publicaziun sco er da la savida preliminar da las audituras e dals auditurs (DTF 131 II 253 consid. 2.1ss. p. 257 [«Rentenmissbrauch»]). Il cumond d'objectivitat è applitgabel per publicaziuns redacziunalas cun in cuntegn infurmativ.

6.1 Per emissiuns, en las qualas vegnan fatgas renfatschas gravantas cunter persunas e las qualas cuntegnan uschia ina ristga considerabla da donns materials ed immaterials per las persunas directamain pertutgadas u per terzas persunas, valan pretensiuns qualifitgadas areguard la trasparenza ed areguard l'observaziun da las obligaziuns da precauziun schurnalisticas (guardar Barrelet/Werly, al lieu inditgà, p. 268ss.). Il punctg da vista da la persuna attatgada sto vegnir preschentà en moda adeguata. En cas da renfatschas gravantas duai ella vegnir confruntada cun il material engrevgiant e vegnir mussada cun ses megliers arguments. Il cumond d'objectivitat na pretenda dentant betg che tut ils punctgs da vista vegnian exprimids en ina moda qualitativamain e quantitativamain equivalenta (decisiun 2A.32/2000 dal Tribunal federal dals 12 da settember 2000 consid. 2b/cc [«Vermietungen im Milieu»]).

6.2 Il cumond d'objectivitat è applitgabel sin fundament dal cuntegn infurmativ da l'emissiun contestada. I sto vegnir resguardà che las pretensiuns envers l'objectivitat èn main autas per emissiuns da discussiun e da discurs che per emissiuns elavuradas redacziunalmain. En spezial sto exister avunda «spazi per in svilup spontan da la discussiun» (DTF 139 II 519 consid. 4.2 p. 524 [«Arena»]).

6.3 En l'emissiun contestada ha la moderatura persequità in stil da discurs pli critic e pli cuntravers che usità en l'emissiun «Profil». La libertad da las medias, dal radio e da la televisiun sco er l'autonomia da program conceda a las redacziuns ina gronda libertad d'agir tar las dumondas sco er tar la moda e maniera dal discurs (decisiun da la AIRR b. 676 dals 6 da december 2013 consid. 5.5.4 [«Professor in der Kritik»]). Il giast, ch'è stà durant blers onns secretari general da la Lia Rumantscha, è ina persunalitad che ha ina gronda rutina en la lavur publica. Las audituras ed ils auditurs regulars da l'emissiun dastgassan bain – almain al cumenzament da l'emissiun – plitgusch esser vegnids surprais dal tun e dal stil d'intervista nunusitadamain critic. Per motivs da la trasparenza fissi perquai senz'auter stà inditgà da render attent en l'introducziun al caracter spezial da l'emissiun. Questa circumstanza è dentant s'exprimida inevitablmain en il decurs da l'emissiun ed uschia daventada enconuschibla per il public. La mancanza da trasparenza menziunada n'è perquai er betg

stada adattada d'influenzar tut en tut la furmaziun da l'opiniun da las audituras e dals auditurs davart l'emissiun en moda relevanta areguard il dretg da program.

6.4 Il recurrent crititgescha ch'i sajan – cun Chasper Pult, Gian Peder Gregori e Flurin Bundi – vegnids a pled en il terz bloc da l'emissiun mo critichers da l'activitad dad Urs Cadruvi sco secretari general da la Lia Rumantscha. Sut l'aspect dal cumond d'objectivitat stoi dentant vegnir rendì attent che quai era enconuschibel per las audituras ed ils auditurs, cunquai che la moderatura ha rendì attent al cumenzament da quest bloc ch'ella haja discurrì cun trais personas che han ina tenuta «plitgunsch critica» envers Urs Cadruvi. Las trais personas interrogadas davart Urs Cadruvi èn vegnidas preschentadas en moda transparenta cun lur funcziuns. En connex cun Chasper Pult ha la moderatura rendì attent ch'el saja stà avant 10 onns il cuntercandidat da Cadruvi per il Post da secretari general da la Lia Rumantscha.

6.5 Pretensiuns spezialas envers l'equiliber tar las participantas ed ils participants d'in discurs, sco quai ch'il recurrent pretenda, na pon betg vegnir deducidas dal cumond d'objectivitat. In'obligaziun correspudenta exista mo tar emissiuns da votaziuns e d'elecziuns (decisiun da la AIRR b. 764 dals 3 da november 2017 consid. 4.3 [«HeuteMorgen»]). La basa giuridica respectiva è l'obligaziun da diversitad da l'art. 4 al. 4 LRTV, che n'è betg applitgabla en il cas qua avant maun. Il champ d'applicaziun da la disposiziun cumpiglia – ultra d'emissiuns che sa refereschan ad ina proxima votaziun dal pievel u ad elecziuns vegnintas – mo ils programs en lur totalitad.

6.6 D'ina impurtanza centrala per l'observaziun dal cumond d'objectivitat è che Urs Cadruvi ha pudì s'exprimer en l'emissiun davart las renfatschas e la critica che la moderatura u las trais personas interrogadas han fatg cunter el e ch'el ha pudì explitgar en moda adeguata sia atgna vista da las chaussas. Sco persuna che ha evidentamain ina gronda rutina en la lavur publica ha el lura er fatg quai da maniera clera e suandabla en sia moda persunala. L'ultim pled aveva mintgamai Urs Cadruvi.

6.7 L'intervista è vegnida registrada 10 dis avant l'emissiun. Il Radio Rumantsch ha offrì da sai anora ad Urs Cadruvi da stritgar tscherchs parairis; Urs Cadruvi ha dentant desistì da quai. Da l'obligaziun da precauziun schurnalistica pertutgant la fairness, ch'è impurtanta er en cas d'emissiuns criticas, ha la redacziun tegnì quint cumplainamain.

6.8 Tut en tut poi vegnir constatà ch'il tun ed il stil d'intervista betg annunzià, nunusitadamain critic envers Urs Cadruvi en l'emissiun da discurs contestada «Profil», po esser sorprendent u schizunt irritant. Quai vala tant pli, perquai l'emissiun ha – pervia dal mument e dal cuntegn dal discurs – apparentamain servì per undrar l'operar dal giast sco secretari general da la Lia Rumantscha a la fin da ses uffizi. Ch'i mancan per gronda part vuschs positivas davart l'activitad da bunamain 10 onns dad Urs Cadruvi, po perquai far smirvegliar. L'autonomia da program ch'è garantida als emetturs permetta dentant da princip in focus correspudentamain critic. La libra furmaziun da l'opiniun da las audituras e dals auditurs è stada garantida tras quai che Urs Cadruvi ha gì la chaschun da prender posiziun davart las renfatschas e davart la critica exprimida cunter el e da preschentar detagliadamain ses agen

punct da vista. La moda e maniera critica dal discurs envers il giast è daventada enconuschibla svelt per las auditoras ed ils auditurs, malgrà che l'annunzia ha mancà. L'emissiun contestada n'ha – per quests motivs – betg violà il cumond d'objectivitat.

7. Il recurrent fa medemamain valair che la moderatura haja violà grevamain reglas elementaras da maniera e da respect visavi il giast e ch'ella haja tematisà nunnecessariamain chaussas privatas.

7.1 L'art. 4 al. 1 frasa 2 LRTV fixescha che las emissiuns ston respectar la dignitad umana. La protecziun da la dignitad umana, ch'è francada er sin plaun costituziunal en l'art. 7 Cst., «concerna l'esser da l'uman e dals umans – in esser ch'è la finala betg tschiffabel – ed è, resguardond er opiniuns collectivs, orientà a la renconuschientscha dal singul cun sias atgnas valurs sco er cun sia singularitad individuala e cun sias eventualas differenzas» (DTF 132 I 49 consid. 5.1 p. 55). Ils umans duain vegnir tractads cun il respect duì e betg mo sco «simpels objects» (decisiun 1B_176/2016 dal Tribunal federal dals 11 d'avrigl 2017). Il respect da la dignitad umana en il senn da l'art. 4 al. 1 LRTV, pretendì dal dretg da radio e televisiun, scumonda en spezial che persunas vegnian blamadas nunnecessariamain, vegnian ridiculisadas u preschentadas en moda umilianta (decisiuns da la AIRR b. 580 dals 4 da fanadur 2008, consid. 8ss. [«Vom Reinfallen am Rheinfall»], b. 448 dals 15 da mars 2002, consid. 6ss. [«Sex: The Annabel Chong Story»] e b. 380 dals 23 d'avrigl 1999 consid. 6.2 [«24 Minuten mit Cleo»]).

7.2 Il segund ed il quart bloc dal discurs han tractà per gronda part aspects da la vita privata dad Urs Cadruvi. La tematisaziun da cuntegns correspundents è regularmain ina part fixa d'emissiuns da discurs sco il «Profil» (decisiun da la AIRR b. 762 dals 31 d'avust 2017 consid. 6.3 [«Schawinski»]). Tgi che accepta ina invitaziun ad ina tala emissiun, sto quintar che la vita privata pudess esser ina part dal discurs, perquai che formats correspundents han cunzunt er en mira l'uman e betg mo la funcziun publica da la persuna (emissiuns da «people»). Natiralmain pon ils giasts refusar da responder dumondas che vegnan consideradas sco memia intimas ed uschia sco intervenziun memia gronda en la sfera privata. Urs Cadruvi n'ha lura er betg vulì responder la dumonda da la moderatura, a tgi ch'el haja deditgà l'emprim toc musica, perquai che quai saja ina chaussa privata. Da chaussas persunalas e ch'èn idas fitg a cor ad Urs Cadruvi, en spezial dal divorzi e da sia rolla da bab, ha el discurrì pliras giadas da sai anora e betg sin fundament d'ina dumonda directa correspudenta da la moderatura. Sco menziunà avess el plinavant gì la chaschun da stritgar passaschas correspudentas dal discurs, ma apparentamain n'ha el gì nagins motivs da far quai. Urs Cadruvi è vegnì tractà en l'emissiun da tut temp cun il respect duì e n'è betg vegnì ridiculisà, umilià u blamà.

7.3 L'art. 4 al. 1 frasa 2 LRTV declera ultra da quai ch'emissiuns sajan inadmissiblas, sch'ellas pericliteschan la moralà publica. La noziun da la «emissiun immorala» ha in vast senn. Ultra da mantegnair il sentiment da moralà en chaussas sexualas ha questa disposiziun l'intent da proteger valurs culturalas fundamentalas (DTF 133 II 136 consid. 5.3.3 p. 145s. [«Lovers TV»]; decisiun da la AIRR b. 380 dals 23 d'avrigl 1999 [«24 Minuten mit Cleo»], publicada en medialex 3/99, p. 179ss.). Pertutgadas da quai èn er expressiuns linguisticas inadéquatas (decisiun da la AIRR b. 736 dals 17 da zercladur 2016 consid. 5.5s.

[«Persönlich»]) u remartgas impertinentas dal moderatur envers in giast (guardar latiers la decisiun d'admissibladad da la Curt europeica dals dretgs umans «Jon Gaunt c. Reginavel Unì» n° 26448/12 dals 6 da settember 2016).

7.4 Nunmotivada è medemamain la critica dal recurrent che la moderatura haja violà reglas elementaras da maniera. En l'emissiun contestada n'è ella daventada en nagina moda e maniera impertinenta ed ha er betg duvrà expressiuns inadéquatas. Il tun ed il stil d'intervista critic, offensiv, per part er in pau provocativ è bain stà nunusità per l'emissiun «Profil». En sia giurisdicziun ha la AIRR dentant gia valità emissiuns da discurs manadas en moda bler pli cuntraversa ed aggressiva, sco cumpatiblas cun l'art. 4 al. 1 LRTV (decisiun da la AIRR b. 762 dals 31 d'avust 2017 consid. 5.12ss.). Da resguardar è en quest connex ultra da quai la circumstanza gia menziunada che Urs Cadruvi è ina persuna che ha ina gronda rutina en la lavur publica e ch'el è mintgamai s'exprimì en moda fitg quieta e ponderada er davart dumondas criticas e provocativas.

8. I po vegnir constatà che l'emissiun contestada na violescha naginas disposiziuns davart il cuntegn da publicaziuns redacziunalas. Il recurs sto perquai vegnir refusà senza adossar custs (art. 98 LRTV), uschenavant ch'i po vegnir entrà sin il recurs.

Per quests motifs concluda la AIRR:

1. Il recurs vegn refusà unanimamain, uschenavant ch'i sto vegnir entrà en tal.
2. I na vegnan mess a quint nagins custs da procedura.
3. Da communitgar:
 - (...)

En num da l'Autorità independenta da recurs
davart radio e televisiun

Indicaziun dals meds legals

Cunter decisiuns da la AIRR poi vegnir fatg recurs tar il Tribunal federal entaifer 30 dis suenter la communicaziun, e quai tenor l'art. 99 LRTV en cumbinaziun cun l'art. 82 al. 1 lit. a, cun l'art. 86 al. 1 lit. c e cun l'art. 89 da la Lescha federala davart il Tribunal federal (LTF; CS 173.110). Per persunas che na pon betg cumprovar ina stretga relaziun tar l'object da l'emissiun contestada, è restrenschì il dretg da far recurs (DTF 135 II 430).

Spediziun: 6 avrigl 2018